

Nr 33.

Av herr **Andersson** i Malmö m. fl., om inrättande av kommunala bouppteckningsbyråer.

Den 17 februari 1939 beslöto stadsfullmäktige i Malmö att inrätta en stadens bouppteckningsbyrå med uppgift *dels* att tillhandagå dödsbo, som därom framställer begäran, med upprättande av bouppteckning efter person, som avlidit efter utgången av år 1939, såvida dödsboet lydde under Malmö rådhusrätt eller bouppteckningen avsåg fastighet i Malmö, *dels ock* att på begäran och i den mån, så prövades kunna ske, lämna sådant dödsbo råd och upplysningar i avseende på boupptecknings upprättande och vad därmed hade omedelbart samband. Vidare beslöto stadsfullmäktige i fråga om bouppteckningsbyrån bl. a., att densamma skulle lyda under en särskild styrelse, att biträde skulle lämnas åt obemedlade och mindre bemedlade utan ersättning och att för övriga skulle utgå avgift, som, då byråns befattning med bouppteckningen inskränktes till lösörevärdering, bestämdes till $\frac{1}{2}$ % av lösörets åsatta värde och, då bouppteckning upprättades av byrån, bestämdes till $\frac{1}{4}$ % av boets behållning, dock minst $\frac{1}{2}$ % av lösörets värde.

Mot detta stadsfullmäktiges beslut anfördes besvär hos länsstyrelsen i Malmöhus län. Nämda länsstyrelse fann skäligt upphäva stadsfullmäktiges beslut. Länsstyrelsen uttalade, att beslutet, som innebar inrättande av en bouppteckningsbyrå med uppgift att lämna biträde även åt andra än obemedlade eller mindre bemedlade, ej kunde anses utgöra en sådan stadens gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenhet, varom stadsfullmäktige jämlikt § 3 lagen om kommunalstyrelse i stad ägde besluta. Stadsfullmäktige i Malmö anförde besvär hos regeringsrätten, vilken ej fann skäl göra ändring i länsstyrelsens utslag.

Inrättandet av en kommunal bouppteckningsbyrå ingår sålunda inte i sådana en stads gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, som stadsfullmäktige enligt kommunallagarna äga besluta om, såvitt dylik byrå skall lämna biträde åt andra än obemedlade eller mindre bemedlade.

Det finnes dock starka skäl som tala för att en kommun bör äga rätt att inrätta kommunal bouppteckningsbyrå. Detta även med hänsyn till den utveckling som ägt rum på det kommunala livets område. Liksom allt annat är nämligen även ramen för kommunernas uppgifter och den kommunala förvaltningen underkastad utvecklingens lagar i anknytning till ändrade sociala och andra samhällsförhållanden. Kommunernas uppgifter och befogenheter hava, särskilt under senare åren, ständigt ökat. Vi vilja endast erinra om den kommunala företagarverksamheten beträffande kommunikationer, såsom spårvägar

och busslinjer, belysningsverk, vidare de ökade kommunala uppgifterna som följt med senare årens sociala lagstiftning, stödandet av bostadsbyggandet, o. s. v.

På områden där medborgarnas intressen därigenom bäst tillgodoses i olika avseenden finnes skäl för kommunala initiativ. Detta särskilt där det berör stora delar av innebyggarna. Upprättandet av bouppteckningar är en i hög grad allmän angelägenhet, där såväl den enskilde medborgaren som även det allmänna har betydande intresse. Förut har i långliga tider magistraten, i Malmö och i flera andra städer, obligatoriskt upprättat bouppteckningar för i städerna avlidna medborgare. Detta var ett tvång som medborgarna då allmänt fann vara ganska naturligt. Då det nu avsedda förslaget inte sträcker sig längre än till upprättandet av kommunal byrå, till vilken medborgarna frivilligt kunna vända sig, borde inte kommunerna förvägras detta. Då därför nuvarande lagar inte lämna möjligheter för kommuner att besluta införa kommunala bouppteckningsbyråer, bör sådan ändring eller tillägg göras i lagen, som giver kommunerna denna rättighet. Denna rätt bör inte begränsas till vissa kommuntyper, utan bör det finnas samma rätt för alla kommuner, som i övrigt ha nödvändiga resurser.

Genom en kommunal bouppteckningsbyrå skapas i viss mån garanti för att bouppteckningar bli förrättade och att detta sker på ett riktigt sätt. Vidare att bouppteckningar för obemedlade och mindre bemedlade kunna ske utan avgift och att bouppteckning för övriga kan ske mot en rimlig, låg avgift.

Med detta förslag avse vi inte något tvång för kommuner att införa dylika bouppteckningsbyråer, ej heller tvång för enskilda att använda sig av desamma.

Det torde vara lämpligt att en bestämmelse rörande kommunal bouppteckningsbyrå intages i bouppteckningslagen. Skulle emellertid utskottet, med godkännande av principen om rätt för kommun att inrätta kommunal bouppteckningsbyrå, finna annat tillvägagångssätt lämpligare för vinnandet av samma resultat, hava vi inte något att invända häremot.

Vi vilja emellertid, med stöd av vad sålunda anförts, föreslå,

att riksdagen för sin del beslutar en lagstiftning av ungefär följande innehåll: "Kommun må, om densamma så finner lämpligt och dödsbo därom gör framställning, genom för ändamålet inrättad bouppteckningsbyrå eller på annat liknande sätt lämna biträde vid upprättande av bouppteckning efter person, som avlidit och som vid dödsfallet var mantalsskriven i kommunen."

Stockholm den 20 januari 1940.

Anders Paulsen.

Allan Vougt.

Olof Andersson,
Malmö.

Carl Lovén.